

nistre fra den samme regering har hyldet SEAS for selskabets fremsynede initiativer på dette område. Er sandheden ikke den, at man er utilfreds hos De Konservative med, at det ikke gik så godt – at det ikke lykkedes? Det kan der være mange grunde til. Det har sikkert været for dyrt et anlæg, erhvervsgartnerne har lagt hindringer i vejen, og hvad ved jeg. Men man kan vel ikke udlede af SEAS-sagen, at det ikke er fornuftigt, at offentlige virksomheder driver forretning i visse situationer? Hvis man ser på pengeinstutterne, kan man jo finde en masse private virksomheder, som har givet dundrende under-skud, uden at man af den grund kan sige, at private ikke kan drive produktionsvirksomhed i Danmark.

Jeg tror, det er klogt at forholde sig pragmatisk til disse spørgsmål og sige, at dér, hvor private kan gøre tingene bedst, skal det selvfølgelig være dem, der gør det, og dér, hvor det offentlige kan træde ind i en fornuftig rolle i et samspil med private interesser, bør det også være muligt, naturligvis under forudsætning af – og det vil jeg gerne understrege i denne forbindelse – at man ikke bare kan vælte en tabsrisiko over på forbrugerne eller skatteyderne. Det må foregå på kommercielle vilkår, og derfor har det været os meget magtpåliggende at snøre det ind, så dette lovforslag kun drejer sig om SEAS.

Jeg vil gerne sige til Folketinget, at min besked til de embedsmænd, der har hjulpet mig rent teknisk med at lave lovforslaget, har været, at der kun måtte være tale om en ordning, der gjaldt for SEAS. Det er den sag, Folketinget har forholdt sig til, og det er den sag, Folketinget stiller sig positivt over for at løse. Det skal ikke være en nyordning, som kan dække en hel masse andre tab ind, og den 1. oktober 1994 er en absolut sikker grænse i så henseende. Men jeg skal gerne uddybe dette spørgsmål over for hr. Peter Hansen-Nord i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Så skal jeg endelig sige, at regeringen under udvalgsarbejdet vil medvirke til at give hurtige og grundige svar på de spørgsmål, man stiller, så forslaget kan træde i kraft på et sådant tidspunkt, at SEAS ikke bliver påført nye tab. Det er jo rigtigt – jeg tror, det var hr. Kim Behnke, som fremførte det – at der løber renter på i hele perioden, og jeg kan også love hr. Kim Behnke, at vi undervejs i udvalgsarbejdet vil besvare de 3-4 nok så kontante spørgsmål, hr. Kim Behnke stillede. Det skal ske, det lover jeg.

Jeg vil gerne slutte med at sige tak til Folketingets partier for den meget positive modtagelse og glæde mig over, at det er lykkedes at finde en løsning, som vi alle kan tilslutte os.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 32: Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til elproduktion.

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 2/11 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Martin Glerup (S):

Da Folketinget i december 1991 vedtog loven om tilskud til elproduktion, var det for at styrke en miljøvenlig produktion af elektricitet. Man ønskede at producere el på basis af vedvarende energikilder og naturgasfyret decentral kraftvarme ved at kompensere disse produktionsformer for den nylig indførte CO₂-afgift. Desværre sneg der sig en lille uhensigtsmæssighed ind i loven, og det er netop den, vi skal have rettet nu.

Betingelsen for at få tilskud til elproduktion er ifølge den gældende lov for det første, at elektriciteten produceres på basis af vedvarende energi eller naturgas, og for det andet at elektriciteten leveres til forsyningsnettet. Det er netop den omstændighed, vi skal kigge på, fordi bestemmelsen om levering til forsyningsnettet har vist sig at sinke udbygningen af især den industrielle kraftvarme- og elproduktion. Det er nemlig sådan, at der i de fleste tilfælde ikke er

andre grunde til en tilslutning til nettet, end at en sådan tilslutning kræves ifølge loven for at få tilskud. Det har ført til en del unyttige investeringer i nettilslutning og -forstærkning, som der ikke er brug for, eller også har man – og det er endnu værre – undladt at etablere miljøvenlig egenproduktion af el på virksomhederne. Ved i stedet at lade elforsyningselskaberne opmåle og købe elektriciteten af virksomheden og derefter sælge den tilbage til virksomheden kan tilskuddet udløses, uden at det kræver en fysisk tilslutning til nettet.

Lovforslaget er derfor et skridt på vejen til at forstærke incitamentet til at etablere mere industriel kraftvarme, og det er en sektor, der trænger til at blive styrket. Der eksisterer nemlig et meget stort uudnyttet potentiale for industriel kraftvarme – ca. 600 MW ifølge Energiministeriet – men indtil i dag er der kun etableret ca. 80 MW. Barriererne for udnyttelse af det store potentiale er tydeligvis stadig så høje, at der endnu ikke er kommet gang i udbygningen af kraftvarmeanlæg på området.

Men der er ingen grund til at tro, at vi ikke kan bryde de barrierer ned, for hvis vi ser på udbygningen af decentral kraftvarme, går det strygende. I september var der etableret 202 decentrale kraftvarmeværker fordelt over hele landet, dog med en vis overvægt af værker i Nord- og Vestjylland. Det er ikke ideen om industriel kraftvarme, der er noget galt med, men der mangler incitamentet til at etablere den.

Skal vi have revet de barrierer ned og nå målsætningen i »Energi 2000« for udbygningen af området til gavn for miljøet og CO₂-målsætningen, kræver det bl.a., at vi vedtager dette udmærkede lovforslag fra miljø- og energiministeren, og det er også derfor, Socialdemokratiet støtter det.

Peter Hansen-Nord (V):

Venstre anser lovforslag nr. L 32 om ændring af lov om tilskud til elproduktion for at være et rent teknisk forslag.

Det indeholder selvfølgelig noget om CO₂-afgifter, og jeg vil godt indledningsvis understrege, at fordi vi er positive over for dette forslag, som jo har en masse positive og fornuftige elementer i sig, er det ikke samtidig et tilsagn om, at vi nu er med på vognen, når det gælder CO₂-afgifter; lad det stå helt klart ved denne førstebehandling.

Men det er som sagt kun tekniske ændringer, som er yderst fornuftige, og som vi selv kunne

have fundet på, hvis vi havde stået i en lignende situation, så derfor kan jeg sige, at vi støtter forslaget. Sigtet med det er jo, som alle ved, at forhindre, at producenter skal foretage uhensigtsmæssige investeringer i nettilslutningen for at få det såkaldte CO₂-tilskud tilbage.

Vi noterer os også, at dette lille, tekniske lovforslag skal notificeres over for Kommissionen, fordi den lov, det udspringer fra, er notificeret. Så kan man jo filosofere over, hvorfor det nu også skal modificeres, når det drejer sig om nogle praktiske ting; men det skal det altså.

Men alt i alt, hr. minister, er forslaget nummer to i rækken af positive ting, der tegner godt for det fremtidige energipolitiske arbejde. Vi støtter dette lovforslag.

Eva Møller (KF):

Jeg vil godt sige i al stilfærdighed og al venlighed – og hvad jeg ellers kan udtrykke over for energiministeren – at for mig at se handler politik om én ting, nemlig om holdninger. Jeg tror i hvert fald ikke, at hverken energiministeren eller jeg vil komme til at opleve den dag, hvor vore holdninger er ens, og jeg forbeholder mig nu en gang ret til at sige, at da det handler om holdninger, er der altså også ideologi og politiske holdninger bag de standpunkter, vi tager i Det Konservative Folkeparti.

Vi kan tilslutte os dette lovforslag, og jeg vil gerne – ganske på linje med Venstres ordfører og stadig i al fredsommelighed – sige til energiministeren, at hvis vi nu havde været så heldige, at vi slet ikke havde haft loven om CO₂-afgift, havde vi været sparet for at skulle vedtage lovforslag nr. L 32. Men i Det Konservative Folkeparti medvirker vi gerne til enhver lempelse af CO₂-afgiften, indtil der kan findes en fornuftig international løsning på spørgsmålet om afgifter.

Derfor vil vi gerne være med, hver gang Energiministeret foreslår, at vi skal gøre et eller andet for at mildne CO₂-afgiftens efter vor mening skadelige virkninger, og det gælder også for lovforslag nr. L 32.

Anni Svanholt (SF):

Formålet med lovforslaget er at fjerne en teknisk hindring. Man kan sige, det er en lille ændring, men den kan forhåbentlig få meget stor betydning, så det i fremtiden også vil være muligt at få tilskud til elproduktion som en kompensation for CO₂-afgiften, når der anvendes biobrændsel, vedvarende energi eller decentral kraftvarme på

basis af naturgas. Vi synes, det er meget fornuftigt, at man herigennem kan undgå nogle helt unødvendige investeringer i tilslutning til elnettet i forbindelse med egen elproduktion.

ISF ønsker vi i høj grad at udbygge forsyningen af vedvarende energi og kraftvarme og decentral kraftvarme. Vi vil gerne have sat god gang i den, og vi håber, at denne ændring kan være medvirkende til, at vi i højere grad får gennemført udbygningen, at den kan gå meget hurtigere og således bidrage til, at vi kommer nærmere på de mål, der er sat op i »Energi 2000«. Vi støtter lovforslaget.

Kim Behnke (FP):

Fremskridtspartiet har ikke andel i den samlede lovpakke om CO₂-afgifter og tilbageføring af nogle af afgifterne; men alligevel hænder det jo, at man som folketingsmedlem bliver tilskrevet om nogle af de problemer, som afgifterne har påført almindelige danskere.

På et tidspunkt var der en række personer, der gjorde mig opmærksom på, at hvis man er gået sammen i større eller mindre vindmøllelav, kunne der opstå et problem. Vindmøllerne arbejder jo ikke nødvendigvis på det tidspunkt, hvor man har sit strømforbrug, og når man har en overproduktion, sælger man den derfor til elværket; og hvis man på et senere tidspunkt skal bruge strøm, køber man fra elværket. Der er altså en række personer, som vurderer, at de er kommet i klemme, fordi deres samlede forbrug ikke overstiger produktionen fra deres vindmøller, og så kan de ikke forstå, hvorfor de skal betale CO₂-afgift.

Jeg stillede på det tidspunkt et spørgsmål til den daværende energiminister og fik et svar, som jeg – i og med at jeg selv har en teknisk baggrund – lod mig spise af med. Svaret var, at vi ikke kan holde rede på elektronerne, når de suser i ledningerne; man kunne ikke afgøre, om de kom fra vindmøllerne eller fra elværket, og derfor var der ikke rigtig noget at gøre. Men da jeg læste dette forslag, fik jeg det indtryk, at nu har man fundet en metode til at holde rede på, om elektronerne kommer fra egenproduktionen, eller om de forlader transformeren og går ind på et fælles net.

Inden vi giver vores tilslutning til forslaget, vil jeg derfor gerne have undersøgt den problemstilling, ejere og medejere af vindmøllelav har rejst, under udvalgsarbejdet. Kan disse mennesker ikke også blive omfattet af forslaget? Det er de mennesker, der om nogen i dette land

producerer CO₂-fri strøm, så kan det ikke blive sådan, at de ikke længere skal være i den lidt absurde situation, at de bliver pålagt CO₂-afgift? Jeg forlanger ikke, at ministeren skal tage stilling til problemet her og nu, men under udvalgsarbejdet vil jeg med henvisning til den spørgsmålsudveksling, der har været tidligere, forhøre mig om, hvorvidt det er muligt at lade vindmøllelav være omfattet af lovændringen. I givet fald vil lovforslaget få vores positive medvirken.

Vi synes, det vil være lidt synd, hvis vi vedtager dette lovforslag, som ifølge bemærkningerne indtil videre kun drejer sig om en enkelt virksomhed, når der måske er massevis af vindmøllelav, som til daglig har et tilsvarende problem. Jeg synes lige så godt, vi kan benytte lejligheden til at få det samlede problem løst.

Dorit Myltoft (RV):

Partiets ordfører i denne sag, fru Elsebeth Gerner Nielsen, kan ikke være til stede, og derfor skal jeg fremføre følgende:

Efter Det Radikale Venstres opfattelse skal alle redskaber tages i brug for at fremme en mere miljøvenlig og ressourcebesparende energiforsyning, og øget produktion af vedvarende energi og udbygning af decentrale kraftvarmeværker er vigtige redskaber i denne sammenhæng. Hvis vi ikke skal kvæles i drivhuset, skal CO₂-udledningerne bringes ned, og det kræver, at alle incitamentet tages i brug. Det skal være attraktivt at opføre sig energiansvarligt, og det skal bl.a. være så nemt som muligt for erhvervslivet selv at engagere sig i miljøvenlig energiproduktion.

Derfor er det selvfølgelig også ulogisk, at en virksomhed er nødt til at bruge penge på at tilslutte sig det offentlige forsyningsnet for at få del i de tilskud, som skal kompensere for CO₂-afgiften på den miljøvenlige energiproduktion. Set gennem miljøets briller er det under alle omstændigheder ligeegyldigt, om energien transporteres i private eller offentlige net.

Det Radikale Venstre kan fuldt ud støtte lovforslaget, som gør livet nemmere for både erhvervslivet og de svenske skove, efterhånden som den kulbaserede el fortrænges.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Vi støtter også lovforslaget.

Efter vores opfattelse skal der tages nogle skridt til, at de vedvarende energikilder – vind og sol – får en fremtrædende plads, også i lokale

kraftvarmeværker, og vi er helt enige i hr. Kim Behnkes forslag. Det skal med ind i billedet, for så længe Folketinget ikke kan garantere, at vi har en jævn vind hele året, og at solen skinner 4 timer hver dag året rundt, skal vi selvfølgelig løse problemerne med overskudsproduktion i de vedvarende energikilder.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
Jeg vil gerne sige tak til ordførerne for modtagelsen af forslaget. Jeg tror, at de ting, som hr. Martin Glerup og andre har været inde på, fuldt ud udtømmer, hvad der kan siges om perspektiverne i forslaget. Jeg kan ikke helt se parallellen i det, som hr. Kim Behnke fremfører om vindmøllerne, men da vi har den positive holdning til vindenergi, som vi har, må det være naturligt at diskutere det nærmere under udvalgsarbejdet.

I det hele taget tror jeg, at der ligger et vældigt perspektiv for os i at diskutere vedvarende energi og udbredelse af vedvarende energi i en større skala, end vi hidtil har gjort det. Teknologinævnet har netop haft en, synes jeg, spændende konference, som mange folketingsmedlemmer har deltaget i, og hvor mange interessante ideer har været fremme, og det synes jeg giver os et godt input for den videre drøftelse og den videre diskussion. Jeg lægger meget vægt på holdninger, vil jeg gerne sige til fru Eva Møller, men hvis jeg mener, at nogle har nogle forkerte holdninger, eller at de overhovedet ikke hænger sammen med, hvad de gjorde i praksis, da de sad i regering, synes jeg, at man skylder de pågældende holdningsprægede personer at gøre dem opmærksom på denne manglende konsistens. Det er faktisk ment som et venligt råd. Der er ikke noget forkert i at være reaktionær, men hvis man i praksis ikke var reaktionær, dengang man havde muligheden for det, synes jeg, det må være på sin plads at gøre opmærksom på det.

Hvad angår afgifter vil jeg kun sige det, at der har været det dilemma for mig at se med hensyn til energiafgifter og grønne afgifter, at konservative partier altid i deres eget land bekæmper indførelse af sådanne markedskonforme instrumenter, som grønne afgifter er. Man bekæmper altid sådanne grønne afgifter, som er det mest effektivt virkende i et kapitalistisk samfund, i en markedsøkonomi, under henvisning til, at det skal gennemføres internationalt. Jeg tror, fru Eva Møller vil give mig ret i, at det er det, der er argumentationen. Men vi, der så sidder og for-

handler dernede, møder altid modstand. Kan fru Eva Møller gætte fra hvem? Fra de konservative kræfter, når vi forhandler internationalt. Er sandheden ikke den – det er en længere diskussion, som jeg ikke vil ødelægge denne i øvrigt interessante debat med – at de konservative er imod, nationalt, internationalt og globalt, at indføre afgifter, der på mindste måde kan belaste erhvervslivet?

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg skal indledningsvis sige til energiministeren, at jeg naturligvis godt kan forstå, når man tager hans partitilhørsforhold i betragtning, at han er tilhænger af, at det er tilladt at være reaktionær. Det ville jeg også være, hvis jeg var medlem af samme parti.

Derudover skal jeg sige, at Det Konservative Folkeparti helt er modstandere af afgifter, skatter – kald det, hvad ministeren vil – som belaster erhvervslivet, for det er erhvervslivet, vi skal leve af. Vi kan jo nu engang ikke opkræve skatter, hvis der ikke er et erhvervsliv, som skaber en produktion.

Men vi vil fra Det Konservative Folkeparti i Danmark i hvert fald være meget villige til at indføre afgifter, hvis vi kan gøre det globalt, men vi understreger, at det samlede skattetryk ikke må stige, og den sidste del af sætningen har vi jo hidtil ikke fået meget tilslutning til i det socialdemokratiske parti, men det kan måske komme efterfølgende. Lad os da håbe det.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

De sidste bemærkninger kunne for så vidt have gjort det, men jeg vil gerne opmærksom på, at når vi taler om andre emner, er det ikke, fordi Venstre ikke har nogen synspunkter her, men jeg mener også, det må være rimeligt, at vi holder os direkte til lovforslaget, som er ren teknik og intet andet, og derfor vil jeg ikke gå ind i nogen længere debat om det udmærkede emne, ministeren bragte op, men sige, at lovforslag nr. L 32 er ren teknik og intet andet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 33: Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken.

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 2/11 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Lis Greibe (S):**

Lov nr. 111 af 12. marts 1988 om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken trådte i kraft den 15. marts 1988. Formålet med loven var at bevare Tøndermarskens ydre koge og den nedre del af Vidå-systemet som et samlet naturområde af national og international betydning samt at give offentligheden oplysning om Tøndermarskens fredningsmæssige værdier. Loven lægger vægt på, at der fortsat eksisterer aktive landbrug i området, og at driften af græsningsarealerne opretholdes. Lovens gennemførelse har i alt kostet 50 mio. kr., og de årlige driftsudgifter vil fremover være ca. 2 mio. kr.

Men det var ikke uden at grund, man dengang valgte at gå ind og beskytte de ydre koge i Tøndermarsken. Tøndermarsken er nemlig et af de bedst bevarede eksempler på en kultur, et landskab og en livsform, der er karakteristisk for det nordvesteuropæiske lavvandsområde langs Nordsøen. Marskens landskab, bebyggelse og driftsform udgør et hele, der har været stabilt gennem generationer. Tøndermarsken domineres af udstrakte fugtige græsarealer, der gennemskæres af kanaler og grøfter, og på markerne græsser kreaturer og får, og således har landskabet set ud i hundreder af år.

I bemærkningerne til loven fra 1988 var anført, at miljøministeren, når der var gået 5 år, skulle fremkomme med en redegørelse for, hvorledes loven havde virket, og om der var behov for en revision. Den 9. juni 1994 fremsendte ministeren en sådan redegørelse udarbejdet af Skov- og Naturstyrelsen til Folketingets Miljø-

og Planlægningsudvalg, og denne redegørelse har efterfølgende været drøftet på en række møder i det rådgivende udvalg for Tøndermarsken.

Redegørelsens hovedkonklusion er, at loven overvejende har virket efter hensigten. Loven har sikret driften af området som vedvarende græsareal og har tillige sikret marsklandskabets bevarelse med dets indhold af natur- og kulturværdier.

Lovforslag nr. L 33, som vi behandler i dag, indeholder få ændringer eller rettere justeringer af loven fra 1988. Vigtigst er et direkte forbud mod anvendelse af kemiske bekæmpelsesmidler og en mulighed for at udvide den kreds af myndigheder, organisationer og andre interessegrupper, der er repræsenteret i det før omtalte rådgivende udvalg.

Efter den nugældende lov skal miljøministeren fastsætte regler om anvendelse af kemiske bekæmpelsesmidler. Sådanne regler er ikke fastlagt, men der er i stedet indgået en frivillig aftale med Sønderjyllands Amt og landbrugsorganisationerne i området.

Lovforslag nr. L 33 indeholder en miljømæssig opstramning i forhold til gældende lov ved kort og kontant at fastslå, at der ikke må anvendes kemiske bekæmpelsesmidler. Forbudet kombineres dog med en enkelt dispensationskompetence til amtet med hensyn til nødvendig bekæmpelse af tidsler og stankelbenslarver.

Reglerne for disse undtagelser vil dog komme til at indeholde krav om, at sprøjtning ikke tillades, hvis mekanisk bekæmpelse er mulig, og hermed tages der optimalt hensyn til flora og fauna.

I den nugældende lov er totalt beskrevet, hvilke organisationer der skal have sæde i det rådgivende udvalg. Med lovændringen åbnes mulighed for, at ministeren supplerer udvalget, idet der dog skal tages hensyn til, hvor stort udvalget må blive, og der stilles krav om, at udpegede medlemmer skal have en særlig interesse i lovens administration. Forslaget muliggør dermed bl.a., at alle tre landbrugsorganisationer i området kan blive repræsenteret i udvalget og få indflydelse.

Det skal i øvrigt kort nævnes, at de erhvervs-mæssige interesser, der knytter sig til jordbrugerhvervet, vurderes at være minimale.

Tøndermarsken er en naturperle, og det er vigtigt fortsat at opretholde de biologiske, kulturhistoriske og landskabelige værdier, der er her i vor varetægt.